

ఓం నమశ్శివాయ
హరహర మహాదేవ శంభోశంకర
శ్రీ కేదారేశ్వర వ్రతకల్పము

శుక్లాంబర ధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం

ప్రసన్నవదనం ధ్యాయే సర్వ విఘ్నాప శాంతయే

ఆచమనం

ఓం కేశవాయ స్వాహా, ఓం నారాయణాయస్వాహా, ఓం
మాధవాయస్వాహా

సంకల్పం

మమ ఉపాత్త దురిత క్షయ ద్వారా శ్రీ పరమే ప్రీత్యర్థం శుభే
శోభనే ముహూర్తే శ్రీ మహావిష్ణో రాజ్ఞాయా ప్రవర్తమానస్య అద్య
బ్రాహ్మణః ద్వితీయ పరార్థే శ్వేతవరాహ కల్పే వైవస్వత
మన్వంతరే, కలియుగే ప్రథమపాదే, జంబూద్వీపే, భరతవర్షే,
భరతఖండే, మేరో దక్షిణ దిగ్భాగే శ్రీశైలశ్య ఈశాన్యప్రదేశే
అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన.....నామ
సంవత్సరే... దక్షిణాయనే. శరత్ ఋతౌ,
కార్తీకమాసే...పక్షే...తిథౌ... వాసరే, శుభనక్షత్రే, శుభయోగే,
శుభకరణ, ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం, శుభతిథౌ, శ్రీమాన్
గోత్ర... నామధేయః...మమ ధర్మపత్నీ సమేతస్య,
సకుటుంబస్య, క్షేమ సైర్య విజయ అభయ ఆయురారోగ్య
ఐశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం ధర్మార్థ కామ మోక్ష చతుర్విధ
ఫలపురుషార్థ సిద్ధ్యర్థం సర్వాభీష్ట సిత్యర్థం, శ్రీ కేదారేశ్వర
ప్రీత్యర్థం, శ్రీ కేదారేశ్వర దేవతాముద్దిశ్చ ప్రీత్యర్థం యావచ్ఛక్తి
ధ్యానావాహ నాది పూజాం కరిష్యే.

నమస్కారం –

ఓం కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీధుష్టమాయ తవ్యసే |
 వోచేమ శంతమం హృదే || (ఋ.౧.౪౩.౧)
 అస్మిన్ కలశే శ్రీ రుద్రమూర్తిం ఆవాహయామి
 స్థాపయామి పూజయామి |

ఓం గౌరీర్మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేకపదీ
 ద్విపదీ సా చతుష్పదీ |
 అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ
 సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్ ||
 (ఋ.౧.౧౬౧.౪౧)
 శ్రీ మహాగౌరి దేవతాం ఆవాహయామి స్థాపయామి
 పూజయామి |

ప్రాణప్రతిష్ఠ –

ఓం అసునీతే పునరస్మాసు చక్షుః
 పునః ప్రాణమిహ నో ధేహి భోగమ్ |
 జ్యోక్ష్పశ్యేమ సూర్యముచ్చరన్త
 మనుమతే మృడయా నః స్వస్తి ||
 అమృతం వై ప్రాణా అమృతమాపః
 ప్రాణానేవ యథాస్థానముపహ్వయతే ||
 ఆవాహితో భవ స్థాపితో భవ |
 సుప్రసన్నో భవ వరదో భవ |

^ పోడశోపచారాలు

ధ్యానం

శూలం ధమరుకంచైవ - దదానం హస్త యుగ్మకే
కేదారదేవ మీశానం ధ్యాయేత్ త్రిపుర ఘాతినమ్,
శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః ధ్యాయామి

ఆవాహనం

క్షైలాస శిఖరే రమ్యే పార్వత్యా స్సహితప్రభో
ఆగచ్ఛ దేవదేవేశ మద్భక్త్యా చంద్రశేఖర
శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః ఆవాహయామి

ఆసనం

సురాసుర శిరోరత్న - ప్రదీపిత పదాంబుజ
కేదారదేవ మద్దత్త మాసనం ప్రతిగుహ్యతామ్
శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః ఆసనం సమర్పయామి

పాద్యం

గంగాధర నమస్తేస్తు - త్రిలోచన వృషభద్వజ
మౌక్తికాసన సంస్థాయ - కేదారాయ నమోనమః
శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః పాద్యం సమర్పయామి

అర్ఘ్యం గృహాణ భగవన్ - భక్త్యాదత్తం మహేశ్వర

ప్రయచ్ఛమే మనస్తుభ్యం - భక్తానా మిష్టదాయకం

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః ఆర్ఘ్యం సమర్పయామి

ఆచమనీయం

మునిభిర్నా రథప్రఖ్యైర్నిత్య మాఖ్యాత వైభవః

కేదారదేవ భగవాన్ గృహాణా చమనం విభో

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః ఆచమనీయం సమర్పయామి

పంచామృత స్నానం

స్నానం పంచామృతైర్ధేవ శుద్ధ శుద్ధోద కైరపి

గృహాణగౌరీరమణత్వద్భక్తేన మయార్పితం

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః పంచామృతస్నానం సమర్పయామి

స్నానం

నదీజల సమాయుక్తం మయాదత్త మనుత్తమం

స్నానం స్వీకురుదేవేశ - సదాశివ నమోస్తుతే

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః స్నానం సమర్పయామి

వస్త్ర యుగ్మం సదాశుభ్రం - మనోహర మిదం శుభం

దదామి దేవదేవేశ భక్త్యేదం ప్రతిగృహ్యతాం

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి

యజ్ఞోపవీతం

స్వర్ణ యాజ్ఞోపవీతం కాంచనం చోత్తరీయకం

రుద్రాక్షమాలయా యుక్తం - దదామి స్వీకురు ప్రభో

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి

గంధం

సమస్త గ్రంథద్రవ్యాణాం - దేవత్వమసి జన్మభూః

భక్త్యాసమర్పితం ప్రీత్యా - మయాగంధాది గృహ్యతామ్

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః గంధాన్ ధారయామి

అక్షతలు

అక్షతో సి స్వభావేన - భక్తానామక్షయం పదం

దదాసినాథ మద్దతైరక్షతైః స్వీయతాం భవాన్

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః అక్షతాన్ సమర్పయామి

పుష్పం

కల్పవృక్ష ప్రసూవైస్వం పూర్వై రభ్యర్చిత సురైః

కుంకుమైః పార్థివై రేభిరిదానీమర్చతాం మయా

శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః పుష్పాణి పూజయామి

మహేశ్వరాయ నమః - పాదౌ పూజయామి,

ఈశ్వరాయ నమః - జంఘే పూజయామి,

కామరూపాయ నమః - జానునీ పూజయామి,

హరాయ నమః - ఊరూ పూజయామి,

త్రిపురాంతకాయ నమః - గూహ్యం పూజయామి,

భవాయ నమః - కటిం పూజయామి,

గంగాధరాయ నమః - నాభిం పూజయామి,

మహాదేవాయ నమః - ఉదరం పూజయామి,

పశుపతయే నమః - హృదయం పూజయామి,

పినాకినే నమః - హస్తాన్ పూజయామి,

శివాయ నమః - భుజౌ పూజయామి,

శితికంఠాయ నమః - కంఠం పూజయామి,

విరూపాక్షాయ నమః - ముఖం పూజయామి,

త్రినేత్రాయ నమః - నేత్రాణి పూజయామి,

రుద్రాయ నమః - లలాటం పూజయామి,

శర్వాయ నమః - శిరః పూజయామి,

చంద్రమౌళయే నమః - మౌళిం పూజయామి,

పశుపతయే నమః - సర్వాణ్యాంగాని పూజయామి

1. ఓం శివాయ నమః	28. ఓం లలాటాక్షాయ నమః
2. ఓం మహేశ్వరాయ నమః	29. ఓం కాలకాలాయ నమః
3. ఓం శంభవే నమః	30. ఓం కృపానిధయే నమః 30
4. ఓం పినాకినే నమః	31. ఓం భీమాయ నమః
5. ఓం శశిశేఖరాయ నమః	32. ఓం పరశుహస్తాయ నమః
6. ఓం వామదేవాయ నమః	33. ఓం మృగపాణయే నమః
7. ఓం విరూపాక్షాయ నమః	34. ఓం జటాధరాయ నమః
8. ఓం కపర్దినే నమః	35. ఓం కైలాసవాసినే నమః
9. ఓం నీలలోహితాయ నమః	36. ఓం కవచినే నమః
10. ఓం శంకరాయ నమః 10	37. ఓం కఠోరాయ నమః
11. ఓం శూలపాణయే నమః	38. ఓం త్రిపురాంతకాయ నమః
12. ఓం ఖట్వాంగినే నమః	39. ఓం వృషాంకాయ నమః
13. ఓం విష్ణువల్లభాయ నమః	40. ఓం వృషభారూఢాయ నమః 40
14. ఓం శిపివిష్టాయ నమః	41. ఓం భస్మోద్ధూళిత విగ్రహాయ నమః
15. ఓం అంబికానాథాయ నమః	42. ఓం సామప్రియాయ నమః
16. ఓం శ్రీకంఠాయ నమః	43. ఓం స్వరమయాయ నమః
17. ఓం భక్తవత్సలాయ నమః	44. ఓం త్రయీమూర్తయే నమః
18. ఓం భవాయ నమః	45. ఓం అనీశ్వరాయ నమః
19. ఓం శర్వాయ నమః	46. ఓం సర్వజ్ఞాయ నమః
20. ఓం త్రిలోకేశాయ నమః 20	47. ఓం పరమాత్మనే నమః
21. ఓం శితికంఠాయ నమః	48. ఓం సోమసూర్యాగ్ని లోచనాయ నమః
22. ఓం శివాప్రియాయ నమః	49. ఓం హవిషే నమః
23. ఓం ఉగ్రాయ నమః	50. ఓం యజ్ఞమయాయ నమః 50
24. ఓం కపాలినే నమః	51. ఓం సోమాయ నమః
25. ఓం కౌమారయే నమః	52. ఓం పంచవక్త్రాయ నమః
26. ఓం అంధకాసుర సూదనాయ నమః	53. ఓం సదాశివాయ నమః
27. ఓం గంగాధరాయ నమః	54. ఓం విశ్వేశ్వరాయ నమః

55. ఓం వీరభద్రాయ నమః	82. ఓం దిగంబరాయ నమః
56. ఓం గణనాథాయ నమః	83. ఓం అష్టమూర్తయే నమః
57. ఓం ప్రజాపతయే నమః	84. ఓం అనేకాత్మనే నమః
58. ఓం హిరణ్యరేతసే నమః	85. ఓం స్వాత్త్వికాయ నమః
59. ఓం దుర్ధర్షాయ నమః	86. ఓం శుద్ధవిగ్రహాయ నమః
60. ఓం గిరీశాయ నమః 60	87. ఓం శాశ్వతాయ నమః
61. ఓం గిరిశాయ నమః	88. ఓం ఖండపరశవే నమః
62. ఓం అనఘాయ నమః	89. ఓం అజాయ నమః
63. ఓం భుజంగ భూషణాయ నమః	90. ఓం పాశవిమోచకాయ నమః 90
64. ఓం భర్గాయ నమః	91. ఓం మృడాయ నమః
65. ఓం గిరిధన్వనే నమః	92. ఓం పశుపతయే నమః
66. ఓం గిరిప్రియాయ నమః	93. ఓం దేవాయ నమః
67. ఓం కృత్తివాససే నమః	94. ఓం మహాదేవాయ నమః
68. ఓం పురారాతయే నమః	95. ఓం అవ్యయాయ నమః
69. ఓం భగవతే నమః	96. ఓం హరయే నమః
70. ఓం ప్రమథాధిపాయ నమః 70	97. ఓం పూషదంతభిదే నమః
71. ఓం మృత్యుంజయాయ నమః	98. ఓం అవ్యగ్రాయ నమః
72. ఓం సూక్ష్మతనవే నమః	99. ఓం దక్షాధ్వరహరాయ నమః
73. ఓం జగద్వాసి నమః	100. ఓం హరాయ నమః 100
74. ఓం జగద్గురవే నమః	101. ఓం భగనేత్రభిదే నమః
75. ఓం వ్యోమకేశాయ నమః	102. ఓం అవ్యక్తాయ నమః
76. ఓం మహాసేన జనకాయ నమః	103. ఓం సహస్ర్రాక్షాయ నమః
77. ఓం చారువిక్రమాయ నమః	104. ఓం సహస్రపాదే నమః
78. ఓం రుద్రాయ నమః	105. ఓం అపపర్గప్రదాయ నమః
79. ఓం భూతపతయే నమః	106. ఓం అనంతాయ నమః
80. ఓం స్థాణవే నమః 80	107. ఓం తారకాయ నమః
81. ఓం అహిర్భుధ్మాయ నమః	108. ఓం పరమేశ్వరాయ నమః 108

1. ఓం శివాయ నమః ప్రథమ గ్రంథిం పూజయామి
2. ఓం శాంతాయ నమః ద్వితీయ గ్రంథిం పూజయామి
3. ఓం మహాదేవాయ నమః తృతీయ గ్రంథిం పూజయామి
4. ఓం వృషభద్వజాయ నమః చతుర్థ గ్రంథిం పూజయామి
5. ఓం గౌరీశాయ నమః పంచమ గ్రంథిం పూజయామి
6. ఓం రుద్రాయ నమః షష్ఠ గ్రంథిం పూజయామి
7. ఓం పశుపతయే నమః సప్తమ గ్రంథిం పూజయామి
8. ఓం భీమాయ నమః అష్టమ గ్రంథిం పూజయామి
9. ఓం త్రయంబకాయ నమః నవమ గ్రంథిం పూజయామి
10. ఓం నీలలోహితాయ నమః దశమ గ్రంథిం పూజయామి
11. ఓం హరాయ నమః ఏకాదశ గ్రంథిం పూజయామి
12. ఓం స్మరహరాయ నమః ద్వాదశ గ్రంథిం పూజయామి
13. ఓం భర్గాయ నమః త్రయోదశ గ్రంథిం పూజయామి
14. ఓం శంభవే నమః చతుర్దశ గ్రంథిం పూజయామి
15. ఓం శర్వాయ నమః పంచదశ గ్రంథిం పూజయామి
16. ఓం సదాశివాయ నమః షోడశ గ్రంథిం పూజయామి
17. ఓం ఈశ్వరాయ నమః సప్తదశ గ్రంథిం పూజయామి
18. ఓం ఉగ్రాయ నమః అష్టాదశ గ్రంథిం పూజయామి
19. ఓం శ్రీకంఠాయ నమః ఏకోన వింశతి గ్రంథిం పూజయామి
20. ఓం నీలకంఠాయ నమః వింశతి గ్రంథిం పూజయామి
21. ఓం మృత్యుంజయాయ నమః ఏకవింశతి గ్రంథిం
పూజయామి

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః నానావిధ
పరిమళ పుష్పాణి సమర్పయామి |

ధూపం —

దశాంగ ధూపముఖ్యం చ హ్యంగార వినివేశితం |
ధూపం సుగందైరుత్పన్నం త్వాం ప్రీణయతు
శంకర ||

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః
ధూపమాఘ్రూపయామి |

దీపం —

యోగినాం హృదయేష్వేవ జ్ఞానదీపాంకురోహ్యసి |
బాహ్యదీపో మయాదత్తః గృహ్యతాం భక్తగౌరవాత్
||

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః దీపం
దర్శయామి |

ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం
సమర్పయామి ||

నైవేద్యం -

త్రైలోక్యమపి నైవేద్యం తత్తే తృప్తిస్తథా బహిః |
నైవేద్యం భక్తవాత్సల్యాత్ గృహ్యతాం త్ర్యంబకం
త్వయా ||

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః నైవేద్యం
సమర్పయామి |

ఓం భూర్భువస్సువః | తత్సవితుర్వరేణ్యమ్ |
భర్గో దేవస్య ధీమహి |
ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ ||

సత్యం త్వా ఋతేన పరిషించామి
(సాయంత్రం - ఋతం త్వా సత్యేన పరిషించామి)
అమృతమస్తు | అమృతోపస్తరణమసి |
ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః _____
నివేదయామి |

ఓం ప్రాణాయ స్వాహా | ఓం అపానాయ స్వాహా |
ఓం వ్యానాయ స్వాహా |
ఓం ఉదానాయ స్వాహా | ఓం సమానాయ స్వాహా |
మధ్యే మధ్యే పానీయం సమర్పయామి |

అమృతాపిధానమసి |

ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి | హస్తా

ప్రక్షాళయామి |

పాదౌ ప్రక్షాళయామి | శుద్ధాచమనీయం

సమర్పయామి |

తాంబూలం –

నిత్యానందస్వరూపస్త్వం యోగిహృత్కమలే స్థితః |

గృహాణభక్త్యా మద్దత్తం తాంబూలం

ప్రతిగృహ్యతామ్ |

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః తాంబూలం

సమర్పయామి |

పునరర్ఘ్యం –

అర్ఘ్యం గృహాణ భగవన్ భక్త్యాదత్తం మహేశ్వర |

ప్రయచ్ఛ మే మనస్తుష్టిం భక్తానామిష్టదాయకం ||

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః పునరర్ఘ్యం

సమర్పయామి |

కర్పూరం చంద్రసంకాశం జ్యోతిస్సూర్యమివోదితం

|

భక్త్యా దాస్యామి కర్పూర నీరాజనమిదం శివ ||

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః నీరాజనం

సమర్పయామి ||

నీరాజనానంతరం శుద్ధాచమనీయం

సమర్పయామి ||

మంత్రపుష్పం -

ఓం సద్యోజాతం ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయ వై

నమో నమః |

భవే భవే నాతిభవే భవస్వ మామ్ |

భవోద్భవాయ నమః ||

ఓం వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమః శ్రేష్ఠాయ

నమో రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః

కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో

బలాయ నమో బలప్రమథనాయ నమః

సర్వభూతదమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః

14

॥

అఘోరేభ్యోఽథ ఘోరేభ్యో ఘోరఘోరతరేభ్యః |

సర్వేభ్యః సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః

॥

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి

|

తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥

ఈశానస్సర్వవిద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతానాం

బ్రహ్మఽధిపతిర్బ్రహ్మణోఽధిపతిర్బ్రహ్మ శివో మే

అస్తు సదాశివోమ్ ॥

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః

సువర్ణమంత్రపుష్పాంజలిం సమర్పయామి |

ప్రదక్షిణం —

భూతేశ భువనాధీశ సర్వదేవాదిపూజిత |

ప్రదక్షిణం కరోమి త్వాం వ్రతం మే సఫలం కురు ॥

యానికానిచ పాపాని జన్మాంతరకృతాని చ |
 తాని తాని ప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణ పదే పదే ||
 పాపోఽహం పాపకర్మాఽహం పాపాత్మా
 పాపసంభవః |

త్రాహి మాం కృపయా దేవ శరణాగతవత్సల ||
 అన్యథా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ |
 తస్మాత్కారుణ్య భావేన రక్ష రక్ష మహేశ్వర ||

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః ఆత్మప్రదక్షిణ
 నమస్కారాన్ సమర్పయామి |

నమస్కారాన్ —

హరః శంభో మహాదేవ విశ్వేశాఽమరవల్లభ |
 శివ శంకర సర్వాత్మాన్ నీలకంఠ నమోఽస్తు తే ||
 ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః నమస్కారాన్
 సమర్పయామి |

పునః పూజ —

ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః |
 చత్రమాచ్ఛాదయామి | చామరాభ్యాం వీజయామి |

నృత్యం దర్శయామి | గీతం శ్రావయామి |
 వాద్యం ఘోషయామి | ఆందోళికానారోహయామి
 |
 అశ్వానారోహయామి | గజానారోహయామి |
 సమస్త రాజోపచార దేవోపచార భక్త్యుపచార
 శక్త్యుపచార మంత్రోపచార పూజాస్సమర్పయామి
 ||

ప్రార్థన —

అభీష్టసిద్ధిం కురు మే శివాఽవ్యయ మహేశ్వర |
 భక్తానాం వరదానార్థం మూర్తీకృత కళేబర ||
 ఓం శ్రీ కేదారేశ్వర స్వామినే నమః ప్రార్థనా
 నమస్కారాన్ సమర్పయామి |

సూత్రగ్రహణం —

కేదార దేవదేవేశ భగవన్నంబికాపతే |
 ఏకవింశద్ధినే తస్మిన్ సూత్రం గృహ్ణామ్యహం ప్రభో
 ||
 సూత్రగ్రహణం కరిష్యే ||

తోరబంధన మంత్రం —

ఆయుశ్చ విద్యాం చ తథా సుఖం చ
సౌభాగ్యవృద్ధిం కురు దేవదేవ |
సంసార ఘోరాంబునిధౌ నిమగ్నం
మాం రక్ష కేదార నమో నమస్తే |
తోరబంధనం కరిష్యే ||

వాయనదానం —

కేదారః ప్రతిగృహ్ణాతు కేదారో వైదదాతి చ |
కేదారస్తారకోభాభ్యాం కేదారాయ నమో నమః ||
వాయనదానం కరిష్యామి ||

ప్రతిమాదానం —

కేదారః ప్రతిమాం యస్మాద్రాజ్యం సౌభాగ్యవర్ధినీ |
తస్మాదస్యాః ప్రదానేన మమాఽస్తు శ్రీరచంచలా |
ఇతి ప్రతిమాదానమంత్రః ||

వ్రత కథ —

శ్రీ కేదారేశ్వర వ్రత కథ

పరమేశ్వరుని అర్ధాంగి పార్వతి తన పతి శరీరంలో అర్ధభాగం పొందు నిమిత్తము చేసిన వ్రతమగు కేదారేశ్వరుని వ్రతమును గూర్చి చెబుతాను. శ్రద్ధతో వినవలసిందని సూతుడు శౌనకాది మునులకు చెప్పెను.

శివుడు పార్వతీ సమేతుడై కైలాసమున నిండు సభయందు కూర్చుని యుండెను. సిద్ధ - సాధ్య - కింపురుష - యక్ష - గంధర్వులు శివుని సేవించుచుండిరి. దేవముని గణములు శివుని స్తుతించు చుండిరి. ఋషులు - మునులు - అగ్ని - వాయువు - వరుణుడు - సూర్యచంద్రులు - తారలు - గ్రహాలు - ప్రమదగణాలు - కుమారస్వామి - వినాయకుడు - వీరభద్రుడు - నందీశ్వరుడు సభయందు ఉపవిష్టులై ఉన్నారు. నారద తుంబురాదులు శివలీలను గానం చేస్తున్నారు. రసాల - సాల - తమలా - వకుళ - నరికేళ - చందన - పనస - జంభూ వృక్షములతోను చంపక - పున్నాగ - పారిజాతాది పుష్పాదులతోను మణిమయ మకుట కాంతులతో చెలువొందు నదీ నదపరతములతోను చతుర్థశ భువనాలు పులకిస్తున్నాయి.

అట్టి ఆనంద కోలాహలములలో భృంగురిటి అనబడు శివభక్త శ్రేష్టుడు ఆనంద పులకితుడై నాట్యమాడసాగెను. అతడు వినోద సంభరితములగు నాట్యగతులతో సభాసదులను, శివుణ్ణి మెప్పించుచుండెను. శివుడాతనిని అభినందించి అంకతలమున గల పార్వతిని వీడి సింహాసనము నుండి లేచి భృంగురిటిని తన అమృత హస్తంతో తట్టి ఆశీర్వదించాడు.

అదే అదనునందు భృంగి మొదలుగాగల వందిమాగాదులు
 శివునకు ప్రదక్షిణం చేసి నమస్కరించారు. ఇది గమనించిన
 పార్వతీ భర్తను చేరి నాథా ! నన్ను విడిచి మీకు మాత్రమే
 వీరెలా నమస్కరించిరి. ఆటపాటలతో మిమ్ము మెప్పించి మీ
 నుండి నన్ను వేరు పరచి ఇట్టేల చేసితిరని ప్రశ్నించెను. అంత
 సదాశివుడు సతీమణి పార్వతిని సందిటకు తీసుకొని దేవీ !
 పరమార్థ విదులగు యోగులు నీ వలన ప్రయోజనం
 కలుగచేయబడవని నిన్నిట్లు ఉపేక్షించి నాకు మాత్రమే
 నమస్కరించారని జవాబిచ్చాడు. సాక్షాత్ పరమేశ్వరుని
 ఇల్లాలినై యుండి యాదండ ప్రణామములకు నోచుకొని
 అయోగ్యురాలనని కోపగించి ఈశ్వరునితో సమానమగు
 యోగ్యతను ఆర్జించుకొనుటకై తపస్సునొనర్చుటకై
 నిశ్చయించుకొన్నది. కైలాసమును వదిలి శరభ శార్దూల
 గజములు గల నాగ గరుడ చక్ర

వాక పక్షసముదాయంతో నానావిధ ఫలపుష్ప తరు
 లతాదులతో కూడుకొనిన్న సస్యశ్యామలమైనట్టి
 గౌతమాశ్రమానికి వచ్చింది.

ఆశ్రమవాసులమెను చూచి అతిథి మర్యాదలోనర్చి తల్లి
 నీవెవ్వరవు ఎవరిదానవు ఎచటనుండి వచ్చితివి నీరాకకు గల
 అగత్యమేమిటని పార్వతిని ప్రశ్నించారు. వారి ప్రశ్నలకు
 పార్వతి మిక్కిలి ఆనందించినదై యజ్ఞయాగాది క్రతువులచే
 పునీతమై గౌతమముని ఆశ్రమమున నియమ నిష్ఠాగరిష్ఠులై
 అలరారు పుణ్యపురుషులారా పవిత్రాంగనలారా నేను
 హిమవంతుని పుత్రికను సాక్షాత్ పరమేశ్వరుని ఇల్లాలిని.
 శివుని సతిగా నా నాధునితో సమానమగు యోగ్యతను
 పొందగోరి తపస్సొనర్చ సంకల్పించుకొన్నాను. ఇందు

నిమిత్తమై మీ ఆశ్రమానికి వచ్చినదానను అన్నది పార్వతి.

మహర్షులారా ! జగత్కళ్యాణాభిలాషులారా! నేను ఆశించిన
ఫలమును పొంది శివుని అర్థాంగినై తరించుటకు తగిన
వ్రతమును నాకు ఉపదేశించుడని పార్వతి వారిని
కోరుకున్నది.

అందుకు గౌతముడు పార్వతీ ఈప్రతిభాదాయకమగు ఉత్తమ
వ్రతమొకటున్నది. అది కేదారేశ్వర వ్రతము. నీవూ వ్రతమును
ఆచరించి మనోభీష్ట సిద్ధిని పొందవలసిందన్నాడు గౌతముడు.
వ్రతవిధానమును వివరించమని పార్వతి గౌతముణ్ణి కోరింది.
జగజ్జననీ ఈ వ్రతాన్ని ఆసీవీజ మాసంలో శుక్ల పక్షంలో
అష్టమియందు ఆచరించాలి. ఆ రోజున శుచిగా స్నానాదులు
ఆచరించి నిర్మలమైన మనస్సుతో మంగళకరములగు
ఏకవింశతి దారముతో చేతికి తోరముని ధరించి షోడశోపచార
విధులతో పూజను నిర్వహించి ఆ రోజున
ఉపవాసముండవలెను. మర్నాడు విప్రులకు భోజనం పెట్టి ఆ
తరువాత ఆహారమును తీసుకోవలెను. ఇలా వ్రతమును
ఆరంభించిన నాటినుండి అమావాస్య వరకు
పూజాక్రమముతో కేదారేశ్వరుని ఆరాధించవలెను.,
ధాన్యరాశిని పోసి అందు పూర్ణకుంభము నుంచి ఇరువది
యొక్క పర్యాయములు సూత్రమును చుట్టి పట్టువస్త్రముతో
దానిని కప్పియుంచి నవరత్నములు గాని సువర్ణమును గాని
ఉంచి గంధ పుష్పాక్షలతో పూజించాలి. దేవీ ఇరవై ఒక్కమంది
బ్రాహ్మణులను రప్పించి వారి పాదములను కడిగి
కూర్చుండబెట్టి యథావిధిగా ధూప దీప గంధ పుష్పాక్షతలతో
పూజించి భక్ష్య - భోజ్య, నైవేద్యాదులు కదళీఫలాలు పనసలు
ఆరగింపచేసి తాంబూల దక్షిణలిచ్చి వారలను తృప్తి
పరచవలెను. ఈ తీరున వ్రతమాచరించిన వారిని శివుడు

అనుగ్రహించి మనోభీష్టసిద్ధిని కలుగచేయునని గౌతముడు పార్వతికి వివరించాడు.

గౌతమ మహర్షి చెప్పిన విధి విధానములను అనుసరించి పార్వతి కేదారేశ్వర వ్రతాన్ని నిష్ఠగా భక్తితో చేసింది. పరమేశ్వరుడు సంతృప్తాంతరంగుడై ఆమె అభీష్టానుసారం తనమేనులో సగభాగము పార్వతికి అనుగ్రహించెను. అంత జగదాంబ సంతృప్తాంగ తరంగమై భర్తతో నిజనివాసము కైలాసమున కోరెను.

కొంతకాలమునకు శివభక్త పరాయణుడగు చిత్రాంగదుడను గంధర్వుడు నందికేశ్వరుని వలన కేదారేశ్వర వ్రతమును దాని మహత్తును విన్నవాడై మనుష్యలోకమునకు దానిని వెల్లడిచేయగోరి దివినుండి భువికేతించి ఉజ్జయినీ నగరంలో ప్రవేశించి ఆ నగరాన్ని పరిపాలిస్తున్న రాజు వజ్రదంతునకు కేదారవ్రత విధానాన్ని వివరించాడు. వజ్రదంతు ఆ వ్రతమును ఆచరించి శివానుగ్రహముతో సార్వభౌముడయ్యాడు.

ఆతదనంతరం ఉజ్జయినీ నగరంలో గల వైశ్యునకు పుణ్యవతి, భాగ్యవతి యను ఇరువురు కుమార్తెలు గలరు. వారు ఒకనాడు తండ్రిని చేరి జనకా మాకు కేదార వ్రతము చేయుటకు అనుజ్ఞనిమ్మని అడిగారు. అందుకాతడు బిడ్డలారా ! నేను దరిద్రుడను. సామాగ్రులను సమకూర్చగల పాటివాడను కాను. మీరా ఆలోచనను నానుకోకండి సఖియన,

అనుగ్రహించాడు. వారు కల్పోక్తముగా వ్రతమాచరించారు.

శివుడు సాక్షాత్కరించి వారికి ఐశ్వర్యములు, సుందర
రూపములను ప్రసాదించి అంతర్హితుడయ్యాడు.

ఆ వైశ్య పుత్రికలకు యుక్తవయసు వచ్చింది. సౌందర్య
సోయగం కలిగిన ఆ వైశ్య పుత్రికలో పెద్దామె పుణ్యవతిని
ఉజ్జయినీ నగర మహారాజు, చిన్నామె భాగ్యవతిని
చోళభూపాలుడు వివాహం చేసుకున్నారు. వారి తండ్రియగు
వైశ్యుడు ధనధాన్య సమృద్ధితో రాజభోగములతో పుత్రులను
పొంది సుఖంగా జీవిస్తున్నాడు. మరికొంత కాలానికి
చిన్నకుమార్తె భాగ్యవతి ఐశ్వర్య మధోన్మతురాలై కేదార
వ్రతాన్ని మరచిపోయింది. అందువల్ల ఈశ్వరానుగ్రహం
కోల్పోయింది. ఆమె భర్త ఆగ్రహానికి గురైంది, ఆమె భర్త
ఆమెను, కుమారుణ్ణి రాజ్యము నుండి వెడలగొట్టివేసాడు.
ఆమె పడరాని పాట్లు పడుతూ ఒక బోయవాని ఇంట ఆశ్రయం
పొందింది. ఒకనాడు ఆమె తన కుమారుణ్ణి చేరబలిచి
నాయనా నీ పెద్దతల్లి ఉజ్జయినీపురం మహారాణి ఆమె వద్దకు
వెళ్ళి మన దీనస్థితిని వివరించి ఆమెను సహాయమర్థించి
తీసుకొని రావలసిందని చెప్పి పంపించింది. అతడు
ఉజ్జయినీకి వెళ్ళి తమ దుస్థితిని వివరించాడు. ఆమె కొంత
ధనమిచ్చి కుమారుణ్ణి సాగనంపింది. అతడు తిరిగివస్తుండగా
మార్గమధ్యమందు మహేశ్వరుడు చోరుని రూపంలో వానిని
అడ్డగించి అతని వద్ద గల ధనాన్ని కొల్లగొట్టాడు. అతడు
జరిగిన దానికి మిక్కిలి విచారించి మరల పెద్దతల్లి వద్దకు వెళ్ళి
జరిగిన సంగతిని వివరించాడు. ఆమె మరలా కొంత
ధనాన్నిచ్చి పంపింది. ఈ పర్యాయము కూడా
మార్గమధ్యమందు చోరురూపుడైన శివుడా సొమ్మును
తీసుకొనిపోయాడు. మరల అతడు పెద్దతల్లి వద్దకు

బయలుదేరగా అంతర్వాహిని నుండి ఈశ్వరుడు ఓయి ! నీవు
ఎన్నిసార్లు నీ పెద్దతల్లి నడిగి సొమ్ము తెచ్చుకున్నా నీ తల్లి
కేదార వ్రతమును మానివేసిన కారణంగా ఆ సొమ్ము మీకు
దక్కదని హెచ్చరించాడు. ఆ మాటలు విన్న అతడు తిన్నగా
పెద్దతల్లి వద్దకు వెళ్ళి తాను విన్న మాటలను
తెలియచెప్పాడు.

అప్పుడొక బాగా ఆలోచించి అతని చేత కేదారవ్రతం
చేయించి డబ్బిచ్చి పంపింది. తల్లితో కేదార వ్రతం
చేయవలసినదిగా చెప్పమన్నది. అతడా ప్రకారం తల్లి వద్దకు
వెళ్ళి పెద్దతల్లి ఇచ్చిన సొమ్మును ఇచ్చి వ్రతం
చేయవలసినదని పెద్దమ్మ చెప్పిన మాటలను చెప్పాడు. గుర్తు
కలిగిన భాగ్యవతి భక్తితో కేదారవ్రతాన్ని చేసింది. ఆమె భర్త
మందీ మార్బలముతో వచ్చి ఆమెను, కుమారుణ్ణి రాజధానికి
తీసుకొని వెళ్ళాడు. భాగ్యవతి ప్రతి సంవత్సరం కేదారవ్రతం
చేస్తూ శివానుగ్రహం పొంది సుఖశాంతులతో సౌభాగ్య
సంపదలతో జీవిస్తున్నది.

ఎవరు ఈ కేదారేశ్వర వ్రతమును నియమనిష్ఠలతో
కల్పోక్తముగా చేయుదురో, ఎవరైనా ఈ కథ చదివిన, విన్న
అట్టివారు ఎట్టి కష్టములు లేని వారై సుఖముగా జీవించి
అంత్యమున శివసాన్నిధ్యము పొందుదురు.

శ్రీ కేదారేశ్వర వ్రతం సమాప్తం.

సమర్పణం —

యస్య స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజా
క్రియాదిషు |

న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవందే
మహేశ్వరం ||

మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం సురేశ్వర |
యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ||

అనయా ధ్యాన ఆవాహనాది షోడశోపచార
పూజయా భగవాన్ సర్వాత్మికః శ్రీ కేదారేశ్వర
స్వామి సుప్రీతో సుప్రసన్నో వరదో భవంతు ||

శ్రీ కేదారేశ్వర వ్రతం సమాప్తాః